

Edo Sušnik

PRESEDNIKOVA AKTOVKA

OSEBE

Toni, šofer, 28 let
 Irena, tajnica, 34 let
 Mojca, svetovalka, 24 let
 Hostnik, samostojni svetovalec, 61 let
 Valerija, podsekretarka, 46 let
 Štefan, šef kabineta, 43 let
 Predsednik, 55 let
 Gost, 50 let
 Novinarica, 30 let
 Nekaj politikov in dva TV tehnika (Statisti)

Prvi del se dogaja v tajništvu kabineta Predsednika, drugi v veži rezidence.

(Tajništvo kabineta Predsednika je v veliki sobi s pozlačenimi štukaturami, stenskimi lučmi, doprsnim kipom znanega politika, umetniškimi slikami, rožami, z okni, na vrhu zaokroženimi ipd. Pohištvo je stilno, s preloma stoletja. Stene so oblečene v rdeč filc.

Velika pisalna miza s telefoni in diktafonom, s posebno mizo za računalnik, printer in faks stojita v desnem kotu sobe, pred vrati, ki vodijo v Predsednikovo sobo. Zadnjo steno, gledano iz dvorane, krasijo okna, leva stena pa ima dvojna visoka vrata – spredaj so vhodna vrata s hodnika, proti oknom pa so pomaknjena vrata v sobo drugih članov kabineta. Spredaj desno je klubska miza s tremi fotelji, kamor sedajo občasno tudi člani kabineta.

Mojca, ki nima svoje mize v tajništvu, je sklonjena nad tajničino pisalno mizo in si nekaj zapisuje. Vstopi Predsednikov šofer.)

TONI: Zdravo, punca! Ste jo našli?

MOJCA: Sem bila v kadrovski. Irena ni nič rekla.

TONI: Kje pa je Irena?

MOJCA: Na trg je skočila! Vsak čas se mora vrniti.

TONI: Kadar mačke ni doma, miši plešejo! Aha, monografije so pripravljene. *(Zagleda jih na klubski mizi). Jih je šest? (Jih šteje.)* O.K. Da ne pozabim – list papirja potrebujem. *(Začne brskati po pisalni mizi).*

MOJCA: V predalu so. *(Mu pokaže.)*

TONI: Predsednik mi je naročil. Takoj si moram zapisati! (*Iz predala potegne prazen list in si zapisuje.*)

Vstopi tajnica, ovešena s polnimi vrečkami iz trgovine. Odlaga jih v omaro, sleče plašč in ga obesí na stoječi obešalnik v kotu za klubsko mizo.)

IRENA: Kako je vse drago! Ne vem, kam to pelje. A, ti si že nazaj (Toniju)! Ste jo našli?

TONI: A je nimaš ti?

IRENA: Ti si ves čas z njim! Moral bi vedeti, kje je.

MOJCA: A jo je danes sploh imel?

TONI: Brez skrbi! Črno. Sem jo videl, ko sem ga pripeljal v službo.

IRENA: To je pa že neumno!

TONI: Da ne pozabim (*Naroča Ireni.*) – zapiši! Zdaj še šefa kabineta nadomeščam (*Bere s svojega lista.*): Glavni tajnik vabi Predsednika v nedeljo na teniški turnir. Predsednik je »za«, ti sporoči glavnemu tajniku, naj vse organizira. (*Irena odpre svoj blok in si zapiše.*)

IRENA: To bi se moral Pištek zmeniti. Vse jaz! Kot nalašč – ko si že tukaj (*Govori Toniju.*), pojdiva še enkrat skupaj pogledat v sejno sobo.

TONI: Monografije moram odpeljati...

IRENA: Ena minuta gor ali dol! Nakladali bodo še celo popoldne...

TONI: Če misliš, da se bo našla, ko grem jaz poleg...

IRENA: (*Mojci*) Ti ostani pri telefonu! (*Irena in Toni odideta, iz sobe članov kabineta pride Hostnik.*)

HOSTNIK: Tisti, ki te v kinu drži za roko, te želi po telefonu.

MOJCA: Nič me ne drži za roko!

HOSTNIK: Za kaj te pa drži?

MOJCA: Za nič!

HOSTNIK: A, za tisti ženski nič...

MOJCA: (*Zamahne z roko v znak predaje.*) Takoj se vrnem. (*Mojca odide v sobo, iz katere je prišel Hostnik. Slednji medtem na hitro prebrska torbico, ki jo je Irena pozabila ob pisalnem stroju. Iz torbice vzame denarnico in iz nje kovanec. Denarnico vrne v torbico. Ko se Mojca vrne, gleda Hostnik skozi okno.*)

HOSTNIK: Si zadovoljena? (*Mojca prikima.*)

MOJCA: Vi imate pa to, da mene dražite, za ventil, a ne?

HOSTNIK: O, ventil imam pa jaz drug! A propos: Kje je ta banda?

MOJCA: Irena in Toni iščeta Predsednikovo aktovko, gospod Štefan je z gospodom Predsednikom v rezidenci, France je v Centru...

HOSTNIK: Kje je pa Valerija – Mizerija?

MOJCA: Na eno sejo je šla.

HOSTNIK: Z eno besedo – vlada je na položajih! Delo poteka v skladu z memorandumom o uresničevanju družbenega plana republike za srednjeročno obdobje v tekočem letu Gospodovem! Kaj ga serjejo s to aktovko?

MOJCA: Predsednik želi svojo aktovko, a je nikjer ni.

HOSTNIK: Mojega kulija tudi ni, pa ga nihče ne išče! Brez tiste solate, ki jo ima v torbi, bo država propadla! Ti pokrajinski vladarji se petelinijo... Hamburg ima dva milijona prebivalcev, pa župan odloča sproti in vse teče. V beraški obleki je največ prevzetnosti! (*Zazvoni telefon, Mojca dvigne slušalko.*)

MOJCA: Halo? ... Profesorico Valerijo Povzpetic? ... Ob kateri uri ima izpite? Ne vem. Trenutek! (*Pokrije mikrofon z dlanjo.*) A vi veste ... baje ima Valerija ene izpite?

HOSTNIK: Briga me!

MOJCA: Halo!... Valerija Povzpnetnik trenutno ni v službi, kaj več vam pa žal ne morem povedati. Naj kaj naročim?... Ja, na svidenje. *(Odloži slušalko.)* Kakšna »profesorica« pa je?

HOSTNIK: Ja, profesorica Valerija – Mizerija! Na eni šoli fuša umetnostno zgodovino. Uradno tega seveda nihče noče videti. *(V sosednji sobi zazvoni telefon.)* Spet eden tvojih ljubavnikov. *(Hostnik odhiti iz sobe k telefonu. Mojca se posveti podčrtovanju, vstopi Valerija.)*

VALERIJA: Me je kdo iskal?

MOJCA: Za izpite je nekdo spraševal po telefonu.

VALERIJA: *(Razburjeno)* Sem jim rekla, naj mi ne telefonirajo v službo! To je bilo najbrž za mojega moža, pa je meni telefoniral. Mož je službeno odsoten. *(Odloži polne vrečke, sleče plašč in ga obesi na obešalnik v tajništvu.)* Sem čisto razprodana! Ob 8h sem imela odbor – veš, da ne znajo nehati, ob 13h imam komisijo, za Parlament moram končati ekspozice. Mi je že Generalni telefoniral. Predsednik nima nikoli časa, da bi tekst pregledal.

MOJCA: Gospa Valerija, za tisto gradivo vas bi prosila, ki sem vam ga posodila pred štirinajstimi dnevi.

VALERIJA: Kakšno gradivo?

MOJCA: S seminarja.

VALERIJA: Ga še rabim!

MOJCA: Jaz tudi! Dajte ga preslikati...

VALERIJA: Veste, kako se bova zmenili: če ga bo kdo potreboval, me pokličite.

MOJCA: Jaz ga potrebujem. Gradivo sem dobila jaz! Gospod Štefan je naročil, naj pripravim povzetke.

VALERIJA: A Pištek? Zakaj mi tega takoj ne poveš! Bom pogledala. Sedajle nimam časa. Kje je pa današnje Delo? A, tamle je! *(Stopi ponj h klubski mizi. Odpre ga na peti strani.)* Marka je šla gor! Ni slabo! *(Brska po časopisu.)* A, Milan se je že križanke lotil! Zemljepisni pojmi mu ne grejo. Za rojstni dan mu moramo kupiti šolski atlas. *(Vstopi Irena.)*

IRENA: Kaj novega?

MOJCA: Ne.

IRENA: Šofer Predsednika je odgovorna naloga. Ni isto, če prevažáš zaboje ali pa Predsednika! Tega bi se Toni lahko zavedal.

MOJCA: A ni nič?

IRENA: Nič. Natakár ničesar ne ve, snemalec tudi ne, čistilka je našla en dežnik, ampak ta je ženski, da ne govorim o varnostniku, ki ni ničesar opazil.

VALERIJA: Kaj pa je?

IRENA: Ah, nič, nič! Si nova? Imaš novo kiko?

VALERIJA: Kje! Par let je nisem nosila.

IRENA: Jaz je še nisem videla. Ti je še prav?

VALERIJA: Je. Samo ne vem, a bi jo skrajšala. Zdi se mi predolga.

IRENA: Ti saj ni treba slačit kosmatih nogavic...

VALERIJA: Od kdaj si jih pa ti briješ? Moram telefonirati. Bom kar od tebe.

IRENA: Ne! Ne moreš! Rabim telefon.

VALERIJA: Bom takoj.

IRENA: Ne! Iz svoje sobe kliči. Čakam, da se oglasi Pišta. Bo rekel, da samo čvekamo. *(Vstopi Hostnik.)*

HOSTNIK: Ste jo našli?

VALERIJA: Koga?

HOSTNIK: Aktovko vendar!

VALERIJA: Kakšno aktovko?

HOSTNIK: Ja, kje pa hodiš, da nič ne veš?

IRENA: Ah, Predsednikove aktovke ni. Sedaj je cel cirkus okoli tega.

VALERIJA: A, to! Kam ste jo pa napravili?

IRENA: Toliko smo jo napravili kot ti!

VALERIJA: O, pardon! Za Predsednikovo aktovko jaz za zdaj še ne skrbim! Mi je prav žal! Si tudi ne dovolim, da bi kdo namigoval na kaj takega!

IRENA: Ni bilo tako mišljeno.

VALERIJA: Rekla si! Drugič misli, kaj govoriš. Imam preveč dela, da bi se s tabo tukaj zafrkavala! *(Pograbi svoje vrečke in odide v sosednjo sobo.)*

IRENA: Takoj se ji nos povesi! Hotela sem reči, da smo vsi v istem dreku.

HOSTNIK: Gospa profesorica estetike so rahlo napeti. Za Predsednika pripravlja ekspozice o gospodarskih gibanjih v zadnjih treh mesecih. Še ne ve, katero obdobje zgodovine umetnosti bo uporabila za hohglanc: verjetno nekaj med barokom in abstraktno umetnostjo.

IRENA: Ja, gospa pridejo ob 10h v službo, pa mi še pove ne, kje je bila. Tale svojo plašč nastavlja, da jo Predsednik ja opazi. Kot da nima obešalnika v svoji sobi!

MOJCA: Je rekla, da je bila na odboru.

IRENA: Kaj vse je ta že rekla! Če bi bilo pol res... Reče, da gre na sejo, pa doma kumarice vlaga.

HOSTNIK: V ponedeljek sem srečal Kovača iz urada za kulturo. Me je vprašal, če se pri Valeriji še vedno z obleke vidi, kaj je zajtrkovala. *(Vstopi Toni.)*

TONI: Jo imate?

IRENA: *(Zajedljivo)* Ne, gospod!

TONI: Madona, kje pa je?

HOSTNIK: Novo mu kupite, pa mirna Bosna!

TONI: Aktovk ima kot dreka. Vsebina! Pišta je rekel, da je gradivo strogo zaupno.

HOSTNIK: Eno staro sejo mu vtakneš notri! Kakšna pa je razlika? En in isti flanc...

IRENA: Kar mislite si! Ima spomin kot slon.

HOSTNIK: Ljubica, daj ti meni sedajle en kuli. Onega sem nekam založil.

IRENA: Prosim se reče!

HOSTNIK: Saj si rekla! *(Tajnica vzame ključ iz predala, odklene omaro in mu da dva kulija.)*

IRENA: Dam vam dva. Da bom imela vsaj en dan mir.

HOSTNIK: Sem vedel, da mi boš dala. Poudarek je na »dala«.

IRENA: Dajte mi že mir, nisem razpoložena. Joj, tole moram fotokopirati! *(Na mizi odkrije par listov. Proti Mojci.)* A bi lahko skočila?

MOJCA: Ja, takoj. *(Vzame liste in odide.)*

IRENA: Vsaj za nekaj jo lahko porabim! Nič ne vidi! Vse ji moraš s prstom pokazati! Pride z visoko šolo, človek bi pričakoval, da kaj zna. *(Iz torbice vzame šminko in si maže ustnice, brez ogledala.)*

HOSTNIK: A vi se kar na pamet mažete?

IRENA: Ne, na ustnice.

HOSTNIK: Ja, ja, eni smo lepi, drugi pa ne. Je bilo vedno tako...

(Telefon, Irena dvigne slušalko.)

IRENA: Halo? ... O, Pišta. *(Proti drugim)* Psst! Šef kabineta! ... Prosim? ... Ravno sedajle sem mislila ... Seveda. Bom takoj ... Ne, še ne ... Iščemo ... Moramo jo najti! ... Vse smo pregledali. Ne samo enkrat! Je nima s seboj? ... Še enkrat? ... Ja, bomo ... Je še tu. Bom ... Adijo.

TONI: *(Nalaga si monografije.)* Grem!

IRENA: Ne! Počakaj! Ti bom jaz povedala, kdaj boš šel! *(Odloži slušalko, globoko vdihne in izdihne, nato v svojem bloku išče telefonsko številko.)* A naj kličem v tajništvo? Ne, bom kar po visoki. *(Prične vrteti številčnico.)* To je delo šefa kabineta! *(V slušalko, z zelo sladkim glasom.)* Halo? ... Halo? Gospoda glavnega tajnika. Tu kabinet gospoda Predsednika ... Želim dober dan ... Pika iz kabineta gospoda Predsednika. Oprostite, da motim. Predsednik je naročil, da se strinja z nedeljo ... Ničesar ni rekel, kar vi določite ... Najlepša hvala! Nasvidenje. *(Položi slušalko.)* Ni bi zadovoljen. Take stvari mora opravljati šef kabineta, ne tajnica. Ljudje so občutljivi. *(Toniju)* Še enkrat moramo preiskati sejno.

TONI: Tretjič? Saj sva jo ravnokar! Nima smisla!

IRENA: Pišta je naročil, da je treba pogledati še enkrat in bova šla še enkrat! *(Toni odloži monografije.)* Gospod Hostnik, dajte popaziti na telefon, dokler se ne vrne mala.

HOSTNIK: Brez skrbi! Nikamor ga ne bom pustil, ljubica. *(Irena in Toni odideta, v sobo plane Valerija.)*

VALERIJA: Kje pa je? Tole mi mora natipkati. Nujno! Če bi bilo sedajle, bi bilo že prepozno! *(Papir za tajnici na mizo, brska po nerazdeljeni pošti. Hostniku pokaže mapo, ki oklepa deset centimetrov debelo gradivo.)* Koliko papirja naj bi človek prebral ...

HOSTNIK: Za eno mlado smreko ga je.

VALERIJA: Novoletno.

HOSTNIK: Večjo! Večjo! To čvakanje podre več gozdov kot SO².

VALERIJA: Ti si pa štacuno zapri! *(Začne vrteti številčnico telefona, Hostnik si zapre zadrgo.)*

HOSTNIK: To zate ni trgovina, ampak slaščičarna! Si kaj nastavila?

VALERIJA: *(S slušalko v roki.)* Ja, na okno. Kosom. So vse pokavsali. Pa ti?

HOSTNIK: Jaz sem že zdavnaj vse pokavsals.

VALERIJA: Jaz sploh nisem prišla na vrsto! *(Spet vrti številčnico.)* Mož je že cel teden odsoten, sosedi so vsi zelo zasedeni. Halo? Halo? *(Govori v slušalko.)* Servis? ... Dajte mi direktorja! ... Zaseden? Tu kabinet Predsednika ... Poiščite mi direktorja! ... Ja, nimam časa ... Halo? ... Direktorja! A, vi ste! Kličem iz kabineta Predsednika. Za malenkost gre. Nujno popravilo televizorja ... Izključeno, da bi ga vozili na servis! ... Popravilo mora biti opravljeno še danes ... Vaše ime prosim ... *(Si zapisuje.)* ... Kabinet Predsednika ... Ja, kabinet gospoda Predsednika ... MMC, lanski letnik. Ton se izgublja ... Grebatorska 6, Ljubljana. Povzpetnik ... Ja, Povzpetnik ... So doma ... Hvala lepa in pozdrav. *(Odloži slušalko.)* Smo ali nismo? Malo več kot tramvaj komanda smo pa še zmeraj!

HOSTNIK: Pa ne veliko več.

VALERIJA: Po vseh firmah si nekaj talajo zastonj ali s popustom, pri letalskih prevoznikih se cele družine vozijo brezplačno na izlete po vsem svetu. Pri nas pa

samo plača! Tudi če bi človek hotel, nimaš česa ukrasti. Kuli lahko nesem domov...

HOSTNIK: Kaj pa prestiž, ki ga uživaš? Narod ne ve, da tukaj tudi kihniti ne smeš, ne da bi ti prej eden požegnal.

VALERIJA: Jaz od ugleda ne morem živeti! Tega pokasirajo prvi.

HOSTNIK: Stanovanje si dobila. Brez čakanja.

VALERIJA: To je tudi vse! Kot drugi. Lahko zate, ko greš v pokoj, sam si, nimaš potreb.

HOSTNIK: Obrt odpri!

VALERIJA: Ja, katero?

HOSTNIK: Najstarejšo!

VALERIJA: Nesramnež! A veš, da misli Pišta sklicati sestanek zato, da bi poleg evidentiranja kandidata za predsednika stranke hkrati tudi Franca spodnesel z mesta sekretarja?

HOSTNIK: Tega ne more, saj je voljen.

VALERIJA: Franc je idealist stare šole. Danes mora biti človek fleksibilen. Saj bo le odstopljen.

HOSTNIK: Ne, ne, v to se Pištek ne bo spuščal. Pištek dela kariero. Žvižga se njemu, kakšne probleme ima narod! On je sedajle z mislimi najmanj na ministrskem stolčku, če ne že na ambasadi.

VALERIJA: *(Pol šopka vzame iz vaze.)* Že prej sem gledala. Spet ima sveže rože.

HOSTNIK: To je reprezentanca.

VALERIJA: Iz denarja davkoplačevalcev! V moji sobi bodo prav tako lepe. Pssst! Nič nisi videl! *(Odide z rožami. Vrne se Mojca, fotokopije odloži na mizo.)*

MOJCA: Nikogar?

HOSTNIK: A jaz sem pa vosek? O, ti pujšica ti!

MOJCA: Vi ste zmeraj tu.

HOSTNIK: Se bom kmalu poslovil.

MOJCA: Kam pa?

HOSTNIK: Na Žale.

MOJCA: To pa še ne...

HOSTNIK: Grem na pogreb.

MOJCA: A ja! Sem mislila...

HOSTNIK: Da me bo pobralo?

MOJCA: Ne, ne to...

HOSTNIK: Tudi pokopališče si je treba izbrati.

MOJCA: Bistvene vsebinske razlike ni.

HOSTNIK: Misliš? Je, je! Od zemlje je odvisno, kdaj boš rožica... Zate ni tako pomembno, ko si že sedaj rožica.

MOJCA: Dajte, no! Kje je Irena? Išče aktovko?

HOSTNIK: Ja. In Toni tudi. Prioritetna naloga. V srednjeročnem planu.

MOJCA: A ni grozno! Aktovka je izginila kot kafra.

HOSTNIK: Še dobro, da je izginila aktovka. Kaj, če bi mrknil Predsednik?

MOJCA: Vi se iz vsega norca delate. Bojijo se. Kaj bo naredil Predsednik, če ne bo aktovke?

HOSTNIK: Na cesti se tepejo za službe v upravi. Dolce far niente e poi riposare. Ti to veš, če si prišla sem v službo.

MOJCA: Imam čisto vest, saj sem prišla v hišo javno, po razpisu.

HOSTNIK: Ja, v javno hišo...

MOJCA: Včasih mi je kar nerodno pred drugimi, ker nisem prišla v hišo po zvezah. Ireno, ki še ustrezne izobrazbe nima, je pripeljal šef kabineta, Valerija je Predsednikova...

HOSTNIK: Upam, da ne misliš vseh naštevati. Danes ni dolga sreda.

MOJCA: Zakaj pa vi niste vodilni delavec?

HOSTNIK: Jaz čakam, da odslužim svojih 40 let – in pazim, da vas ne ogrožam pri napredovanju.

MOJCA: Mene že ne ogrožate.

HOSTNIK: Še ne! Veš zakaj je bolje, da so na položajih starejši?

MOJCA: Zakaj?

HOSTNIK: Stara svinja le prostor jemlje, mlada pa še vse požre okoli sebe. *(Vrmeta se Irena in Toni. Toni sede h klubski mizi.)*

IRENA: Se je kdo oglasil?

MOJCA: Ne.

IRENA: Kurirja še ni bilo?

MOJCA: Ne.

HOSTNIK: Zgnusen odhajam! *(Odide v svojo sobo.)*

IRENA: *(Mojci)* Jaz se mučim z iskanjem, ti pa lepo klepečeš...

MOJCA: Prinesla sem fotokopije, potem sem pazila na telefon.

IRENA: Skodelice *(Pokaže na klubsko mizo.)* bi lahko nesla v bife, da ne bo Vinko zmeraj tečnaril, da jih mora loviti po vsej hiši.

MOJCA: Saj sem jih po kavici mislila nesti. Si rekla, da natararjev ne smemo razvajati.

IRENA: Pa jih nesi sedaj! Soba mora biti pospravljena.

MOJCA: Ja. *(Vzame pladenj in odide na hodnik. Iz sosednje sobe plane Valerija.)*

VALERIJA: Tole mi moraš natipkati! Pod nujno!

IRENA: Zate je vse nujno.

VALERIJA: Nisem jaz kriva.

IRENA: Tipkam samo za Predsednika. Nesi v strojepisnico.

VALERIJA: To je za Predsednika.

IRENA: Ja, ampak ti nisi Predsednik.

VALERIJA: Mi boš naredila uslugo, a ne?

IRENA: To bomo še videli. *(Vzame liste in jih položi na mizo. Zazvoni telefon, Irena dvigne slušalko. Vstopi Hostnik s svežnjem revij in časopisov. Odloži jih na klubsko mizo.)* Halo?... Pišta?... Ne, sem ga poslala v rezidenco... Okoli treh poizkusite... Nasvidenje. *(Odloži slušalko.)*

VALERIJA: Na kuverto napiši »gospa sekretarka«, ne »sekretar«.

IRENA: Pišta hoče, da pišem »sekretar«. Sekretar je funkcija!

VALERIJA: Napiši »sekretarka«. Se bom že jaz z njim zmenila. In žig daj gor!

IRENA: Okroglega ali podolgovatega?

VALERIJA: Okroglega!

HOSTNIK: Podolgovatega ti dam lahko jaz.

VALERIJA: Se ti še spomniš, kako se to dela?

(Vrne se Mojca.)

HOSTNIK: Brez skrbi!

VALERIJA: Predsednikovo aktovko ste že našli?

IRENA: V njegovi sobi je ni, v tajništvu je ni, v sejni sobi je ni, na stranišču je ni – jaz je ne morem roditi!

- VALERIJA: V zemljo se ni vdrla. Aktovka ni majhna stvar.
- IRENA: Pa še nabito polna.
- MOJCA: A je imel denarnico v aktovki?
- TONI: Denarnico? Pri njem je še nisem videl! Saj ima vse plačano. Če že slučajno potrebuje denar, mu jaz posodim. Zadnjič sem mu dal v Park hotelu 20 tolarjev za na stranišče. Mi še ni vrnil.
- HOSTNIK: Saj ni Gorenc...
- IRENA: Ravno na tvoj denar bo mislil!
- TONI: Nisem mislil tega.
- VALERIJA: Aktovka bi bila lahko v avtu.
- IRENA: Ali pa so jo izgubili med potjo!
- TONI: To ti praviš! Jaz sem ga čakal na dvorišču. S seje sta prišla s Pišto naravnost v avto. Torbo je imel le Pišta.
- IRENA: Mislim, ko ste imeli defekt.
- TONI: S Pišto se je presedel v avto iz spremstva.
- IRENA: Aktovka je pa ostala...
- TONI: V mojem avtu ne, ker je tudi prinesel ni vanj, sem ti ravnokar že rekel. Pišta je svojo vzel s sabo.
- IRENA: Če... Upam, da sta s Pišto vsaj vprašala šoferja iz spremstva. Da nima morda aktovke v avtu?
- TONI: Najprej! Oba avtomobila smo pregledali.
- IRENA: Kako sploh voziš, da ima avto defekt?
- TONI: Zdi se, da si ti že določila, kdo jo je izgubil.
- IRENA: Roko na srce – ni prvič, da nekaj iščemo. Zadnjič si tudi prisegal, da ne veš, kje so Pištove rokavice, potem so ti pa v avtu na nos padle.
- TONI: Kdo še daje rokavice za senčnik?!
- VALERIJA: Kdo je aktovko zadnji videl?
- IRENA: Toni!
- TONI: Irena!
- IRENA: Jaz sem jo videla samo na mizi. Čez hodnik sem skočila do Franca, ko sem se vrnila, je ni bilo več. Mojca je bila tukaj.
- MOJCA: Nisem gledala, kaj je na mizi.
- VALERIJA: V službi je treba imeti oči odprte! Jaz sem bila tudi zaljubljena.
- MOJCA: Nič nisem zaljubljena!
- HOSTNIK: To je slabo! Že Hipokrat je ugotovil, da ženski brez tistega kri v glavo udari in je manj razsodna.
- VALERIJA: Kam pa tebi kri udari?
- HOSTNIK: Bi rada videla?
- VALERIJA: Ti si že v drugi puberteti.
- HOSTNIK: Imam že rajši tri pubertetnice, kot eno tvojih let.
- VALERIJA: Nesramnež! Toliko pa nisem stara!
- HOSTNIK: Ni lepšga na svetu, k'je mlado dekle, ma majčkene joške, pa rastejo še...
- VALERIJA: Tebi res nekaj manjka.
- HOSTNIK: Manjka? Ne, ne. Vsaj polovico let imam preveč, ljubica.
- TONI: Takoj se vrnem. (*Odide na hodnik.*)
- MOJCA: Kdo pa po službeni dolžnosti skrbi za Predsednikovo aktovko?
- IRENA: To sedaj ni važno! Aktovko je treba najti, ne filozofirati.
- MOJCA: A bi jo lahko kdo ukradel?
- HOSTNIK: Točno! Dresirane pse potrebujemo! Da jo zavohajo. Mogoče ima v aktovki slastno malico. Kakšno suho klobaso... en frakeljček Pleterske...

VALERIJA: (*Pogleda na uro.*) Saj je že kosilo. Danes nisem imela še ničesar v ustih.

Samo kavico sem spila. Greva? (*Vpraša Ireno.*)

IRENA: Ne grem jest! Saj vidiš, da ne morem. Mi bo vse v vampu obležalo.

VALERIJA: Hočeš en apaurin?

IRENA: Ne, apaurina ne maram. Se celih kadrov iz svojega življenja ne spomnim.

VALERIJA: Jaz grem. Moram dobiti nekaj toplega vase.

HOSTNIK: (*Pomenljivo*) Oooo! Kakšno klobaso ali kakšno drugo tako svinjarijo.

VALERIJA: Danes je pečenka z rižem.

HOSTNIK: Ti si nora na riž, a ne?

VALERIJA: Na riž že ne. (*Odhaja skozi vrata na hodnik.*)

HOSTNIK: Glavno, da si nora! Grem s tabo. Ljubezen gre skozi želodec. (*Preden zapre vrata, reče proti Ireni.*) Vi pa malo več delajte, pa se bomo vsi dobro imeli... (*Odide.*)

IRENA: (*Zavije z glavo.*) Je res že skrajni čas, da gre v pokoj. Samo bogu čas krađe.

MOJCA: Živi sam, ne?

IRENA: Ja, z mamó. Ne vem, kdo ga bo prenašal, če mu ta umre. Moram stalno skrivati torbico pred njim!

MOJCA: Kako, da ni nič napreduval?

IRENA: Za toliko, kolikor on dela, je še preveč plačan! Bajе je imel težave, ko je stopil iz partije... To sem slišala. Več ne vem. O sebi nič ne reče. Če bi bil v naši stranki... (*Se za hip zamisli.*) Kaj, če so jo vzeli s seboj zamejci? Če je Predsednik ni prinesel s seje, potem...

MOJCA: Dve uri je že, kar so se odpeljali.

IRENA: Treba bi bilo telefonirati na notranje zadeve. Da jih ustavijo pred mejo.

MOJCA: Brez gospoda Štefana ne smemo.

IRENA: Sranje! Ravno danes sem mislila v Trst po škornje. Eno urico bi šla prej iz službe, da ne pademo v tisto gnečo. Pridejo pome. Pa spet nič ne vem! Ves dan imam uničen! (*Telefon, Irena dvigne slušalko.*) A, ti si!... Ne... V njegovi sobi sem vse pregledala. V sejno sobo smo jo šli iskat trikrat. Eden za drugim smo tekli čez dvorišče, v gosjem redu, pa spet nazaj. Mega špon! Polna dvorana, Svet je imel sejo, ko varnostnik enemu premakne torbo. Možak skoči, dvigne roke, kot da je aretiran. Za posrat! Ta ima že maslo na glavi... Ne, ne, kje pa! Nič se ne delam norca. Nisem razpoložena... Tu je ni. Vse smo preiskali. Jaz ne vem, kaj naj naredim. (*Vrne se Toni in sede h klubski mizi.*) Možno bi bilo, da so jo vzeli zamejci s sabo... Ustaviti bi jih morali pred mejo... Ja, prepozno... Mednarodne komplikacije... Tuji tisk?! Pišta, pridi ti sem. Mene je strah... Milan? Je na kosilu... Mojca? Je... A takoj?... Dobro... Bom, čim kaj izvem. Adijo (*Odloži slušalko in se obrne k Mojci.*) V rezidenco greš! Jih boš spremljala v jedrsko elektrarno.

MOJCA: Sem mislila iti na kosilo.

IRENA: A sem jaz kaj jedla? (*Toniju*) V rezidenco jo odpelji! Takoj!

MOJCA: Samo po plašč skočim. (*Odide v skupno sobo.*)

TONI: Spodaj te počakam! (*Vzame monografije in odide na hodnik.*)

IRENA: (*Ostane sama.*) Prekleta aktovka!

Tema

(Velika, visoka veža, ki je hkrati čakalnica in hodnik pred sejnimi prostori. Iz nje vodi več vrat. Deluje mogočno, po stenah so svetilke, ogledalo, velika umetniška slika, velika vaza, ob steni so posamezni stoli. Po tleh so preproge, s stropa visi kristalni lestenec, prevladujeta modra in zlatorumena barva. V desnem zadnjem kotu je čakalnica za nižje uradnike, novinarje, šoferje, desno spredaj, ob vhodu s stopnic, je zunanji telefon.)

Iz sejne sobe – vrata sredi odra – prihajajo v vežo sejalcji in se med razgovorom, gledano iz dvorane, usmerijo levo v jedilnico.)

ŠTEFAN: *(V hrvaščini jih usmerja v levi del odra.)* Izvolite gospodo! Samo izvolite! Tarpezarija, da. Izvolite! *(Predsednik in njegov gost se za kratek čas ustavita sredi veže.)*

PRESEDNIK: Izvini, jedna mala molba.

GOST: Kako da ne! Reci!

PRESEDNIK: Molim te ko boga, da poneseš sa sobom par recepta. Neke slovenačke specialitete – špehovka, kako mi kažemo. Kao neka pita od čvaraka. Žena jih šalje sestri. Sutra će doći njen muž kod tvoje sekretarice, da jih uzme.

GOST: Naravno! Gde su ti recepti?

PRESEDNIK: Imam jih u torbi. Več sam naredio, da mi je donesu.

GOST: Odlično! Da te pitam – kako Janez? Studira?

(Odideta v jedilnico, iz katere prihitijo Štefan in stopi k telefonu ter zavrti številko.)

ŠTEFAN: Halo? . . . Jo imaš? . . . Ne? Jebemti! Me je že spet vprašal zanjo. Problem moramo sanirati! . . . Nemogoće! Ne morem od tod . . . Pa ravno meni se mora to zgoditi! Kot da nimam dovolj skrbi! Cele dneve žrtvujem, doma me ne poznajo več, pa naj izgubljam živce zaradi ene usrane aktovke! . . . Ja . . . Dobro . . . Ne, ni ju še *(Po stopnicah prihitita Toni in Mojca.)* A, tukaj sta! Se bom oglasil. *(Položi slušalko.)*

TONI: *(Z monografijami pod pazduho)* Tukaj je!

ŠTEFAN: Aktovka?

TONI: Mojca. In monografije.

ŠTEFAN: Kje je aktovka?

TONI: Ne vem.

ŠTEFAN: Kdo naj potem ve? Ves dan si z njim, pa ne veš, kam jo je odložil!

TONI: Irena tudi ne ve. *(Odloži monografije na vitrino.)*

ŠTEFAN: Pusti ti Ireno! Še nista minila dva meseca, odkar si se vrnil s seminarja o varovanju uradnih osebnosti. Kje so rezultati?

TONI: Na tista jajca v Poljče sem moral zato, da je šla gospa Valerija potem lahko za tri tedne v Pariz.

ŠTEFAN: Ne se sedaj ven vleč! Zmeraj so vsega krivi drugi! Ne vem, od kod te manire. To ni več resno.

TONI: Jaz je nisem izgubil! Irena se je tudi name usajala. A si ne morete koga drugega izbrati za grešnega kozla?

ŠTEFAN: Ti si član odbora za splošni ljudski odpor. Ni izključeno, da gre za naklepno dejanje.

TONI: V kabinetu smo vsi preverjeni. Razen Milana je le naša stranka.

ŠTEFAN: Budnost je potrebna na vsakem koraku. Rdeče – črna spreza izkorišča vsako priložnost za napad na demokracijo. Nazorski sovražnik ne izbira udarcev. Pred vrati so volitve.

MOJCA: Po hiši smo vse preiskali.

ŠTEFAN: Če bi vse, bi jo našli! V aktovki ima teze sklepov za kongres! Če so jo odnesli zamejci in kaj objavi tuji tisk, pride lahko do mednarodnega škandala! Material še ni zrel za objavo. Moram že v naprej povedati, da bo za ta predsednik storilec nosil vso strokovno in politično odgovornost!

Takoj preglejta sejno sobo, pa garderobo! Lahko jo je odložil na kakšno polico, za radiator... Jaz moram nazaj h kosilu. Tam rešujejo svetovne probleme, jaz pa tule izgubljam čas z vama! Če bo kaj novega, mi takoj sporočita! (*Nameni se v jedilnico, a se ustavi in vrne.*) A ja! Še to! (*Mojci*) Ti greš z njimi v Krško.

MOJCA: Ja.

ŠTEFAN: Tiste pripombe na zakon bi lahko povzela, ne pa lepila. A naj jaz sedaj vse berem?

MOJCA: Delala sem tako kot Valerija. Pripombe je zlepile pod številko člana.

ŠTEFAN: Povzetki! Drugič povzetke! (*Vzame monografije in odide.*)

MOJCA: Nikoli ne naredim prav!

TONI: Poglej gospo Ireno: kar naredi ali bolje rečeno, ne naredi, je O.K. Posebne zasluge. Tudi tvoja postava ni od muh. Na novoletni zabavi si boš lahko privoščila, da te bo zapeljala primerna osebnost...

MOJCA: Nisem naprodaj!

TONI: To ti praviš! Drugi menijo, da je to najzanesljivejši način, da vse v familiji ostane.

MOJCA: Me ne briga! Pojdiva iskat aktovko.

TONI: Ki je ni tu. (*Odideta v sejno sobo. S stopnišča desno se pojavi Hostnik v plašču.*)

HOSTNIK: Kje je kdo? (*Opazi novinarko in dva tehnika, ki že ves čas dogajanja pridno sedijo pri klubski mizi v desnem kotu. Sleče si plašč, ga obesi in se nameni k novinarjem.*) Vahtate?

NOVINARKA: A bo komunike?

HOSTNIK: Ljubica, to moraš šefa kabineta vprašati.

NOVINARKA: Je rekel, da se na vas obračamo.

HOSTNIK: Bom zaslišal natakarkarja, kdo je na kosilu. Kaj ti sploh tukaj delaš? Vabili smo samo snemalca, za protokol. Druge redakcije bodo protestirale.

NOVINARKA: Stane je rekel, naj grem. Za vsak primer. Če bi predsednika dala izjavo. Za evrovizijsko izmenjavo. Štefan mi je obljubil, da pred odhodom, če bosta pri volji. Spomnite ga, da ne pozabi. Nekam slabe volje je.

HOSTNIK: Predsednikova aktovka je izginila.

NOVINARKA: Predsednikova?

HOSTNIK: Ja, ja. Je že razpisana nagrada za poštenega najditelja. En procent porasta družbenega produkta v naslednji petletki mu ne uide!

NOVINARKA: Za crknt! Jaz sem pa tako prehlajena. Če grem na sejo, vzamem kapljice slamnika. Meni pomaga. Ponoči se ves čas potim, bi rekla, da imam tuberkulozo.

HOSTNIK: Rad verjamem! Pri ženskah je že tako – če ni bolna, ni zdrava. Poznaš tisti vic s C vitaminom?

NOVINARKA: Ne.

HOSTNIK: Zdravnik je ženski predpisal C vitamin. Ona je bolj slabo slišala in je možu doma povedala za terapijo: cura pa vin!

NOVINARKA: Vi se pa nič ne poboljšate!

HOSTNIK: Si kaj videla naše?

NOVINARKA: Štefan je pri kosilu, ena punca in mislim, da šofer, sta šla v sejno.

HOSTNIK: Grem pogledat. *(Odide proti vratom sejne sobe, ko se ta odprejo in vstopita Toni in Mojca.)* A, tukaj sta, tička!

MOJCA: Ni je! *(Novinarka medtem odhiti k telefonu, dobi zvezo in tudi z mahanjem rok prepričuje sogovornika. Po pogovoru, ki ga ne slišimo, se vrne na svoje mesto.)*

TONI: Jasno, da je ni.

HOSTNIK: A še zmeraj malho iščete? Bolje, da odnehate. Sigurno je CIA vmes. A je enota Moris že obveščena? Kje imata šefa kabareta? Me je iskal, ne?

MOJCA: Ja. Naročil je, naj jih jaz spremin v nuklearko.

HOSTNIK: Hvala, ljubica! Ti si me rešila. Ob 3h imam pogreb. V jedrski še nisi bila?

MOJCA: Ne.

HOSTNIK: Pazi na jajčnike! Če ne, bomo Slovenci še prej izumrli, kot sicer.

MOJCA: Že spet pretiravate!

HOSTNIK: Toni, ko greš prvič v mesto, grem s tabo.

TONI: Ni problema.

HOSTNIK: Zvečer letijo, ne?

MOJCA: Ne vem.

HOSTNIK: A si redakcije poklicala?

MOJCA: Nihče mi ni rekel...

HOSTNIK: Se moramo domeniti s Pišto.

MOJCA: Nerodno, ko ima gospod Štefan sitnosti zaradi aktovke.

HOSTNIK: Ne sekiraj se ti zanj, ljubica! Boš prej ti usrana, kot on. Zapomni si – med vojno so bili stranski tiri najbolj bombardirani!

(Iz jedilnice se prikaže Štefan, novinarka ga prestreže.)

ŠTEFAN: *(Ji grozi s kazalcem.)* Samo minutko! Samo minutko! Pripravite luči in kamero.

NOVINARKA: Je že pripravljeno! *(Steče h kolegoma.)* Gremo! *(V levi kot veže odvrlečejo klubska mizo in dva fotelja. Zadaj postavijo fikus, nekajkrat vključijo žaromete, kameraman lovi v objektiv novinarko, ki se preseda po obeh foteljih in ju pravilno namešča. Novinarka skoči še po en stol zase. Postavi ga pred mizo. Vse je pripravljeno za snemanje.)*

Te priprave vidimo le v ozadju, dogajanje je usmerjeno na naše »kabinetne« junake. Štefan je v pogovoru s sodelavci.)

ŠTEFAN: Ste našli?

TONI: Nič!

ŠTEFAN: Saj ni res!?

Sedajle ju bodo poflikali – nalašč sem organiziral, da pridobimo čas – potem bo zahteval aktovko. Kako naj jaz branim svojo moralno integriteto?

HOSTNIK: Eno vprašanje, sicer druga tema: a je za v jedrsko kdo vabil novinarje?

ŠTEFAN: Vse je urejeno! Iz elektrarne so vabili. So me posebej vprašali. Dopisniki bodo.

Sedaj je važno, da dobimo aktovko!

(Pri vratih jedilnice se prikažeta oba predsednika, ki smo ju že videli v pogovoru. Štefan se požene k njima, kaže jima novinarsko ekipo, ki že čaka na snemanje. Predstavi jima novinarko, s katero se predsednika rokujeta.)

ŠTEFAN: Sve je več spremno! Ovo je gospodja Sanja od nacionalne televizije. (Se rokujejo.)

NOVINARKA: (Predsedniku) Boste vi začeli?

PREDSEDNIK: Gost (Pokaže gosta.) ima prednost!

GOST: Pa nije bitno.

PREDSEDNIK: Ti samo izvoli!

GOST: Može... (Usedeta se v fotelja, novinarka na stol pred mizo. Štefan se umakne h kabinetovcem. Prižgejo se žarometi, usmerjeni v gosta. Snemalec je pripravljen. Zazvoni telefon, novinarka nestrpno zamahne proti motečemu zvoku. Hostnik pohiti in dvigne slušalko.)

NOVINARKA: Druže preecedniče, povodom vaše posjete u našoj državi, naša redakcija vas moli, da saberete vaše utisce o rezultatima razgovora i njihovom uticaju na bilateralnu saradnju naših država.

(Hostnik med njenim govorjenjem maha od telefona. Opazi ga Mojca, pokaže nase. Hostnik odkima, hoče Štefana. Mojca dregne Štefana, ki pogleda k Hostniku. Ta ga vabi k telefonu. Štefan odkima, Hostnik pusti odprt telefon in se odpravi do Štefana.)

HOSTNIK: Odgovorni s televizije. Sprašuje, kaj je s Predsednikovo aktovko. Pojdi se ti zmenit!

ŠTEFAN: (Mi intervjuja ne slišimo, le gledamo ga.) Kaj?! Madona! Še tega mi je manjkalo! Kaj ga briga, kurca! (Gre k telefonu. Ko Štefan odide k telefonu, Mojca nekaj napiše v svoj blok, ki ga nosi ves čas pod pazduho, strga iz njega list in ga odnese k Predsedniku. Predsednik ob osvetljenem gostu še čaka, da pride na vrsto za intervju. Predsednik vzame listek, ga prebere, nanj nekaj napiše in ga vrne Mojci. Štefan medtem prime slušalko odprtega telefona.)

Halo!... Kaj je zdaj?... Da nima aktovke? Kolikor jih hočeš! Kdo ti je pa to natvezil?... Zanesljive informacije? Gre za perfidno insinucijo, ki jo je treba odločno demantirati!... Če je tudi res ne bi imel, ne bi smelo ničesar v javnost! Ne gre za Predsednika, tu je vprašanje širših družbenih interesov... Jasno, da ni cenzure! Le samokontrola... Če se ne motim, si v naši stranki... Novinarska etika... Zahodne metode... Jasno... Tako, tako... Tvoja žena? Ne, nisem pozabil... Ravno novo sistemizacijo pripravljamo. Kaj je že končala?... A, še ni... Dobro, dobro, bomo predvideli več let prakse... Ja, ja... Zmenjeni! Živjo! (Odloži slušalko in odide k Hostniku in Toniju, ki opazujeta snemanje.) To je višek! Vsa televizija že ve, da Predsednik nima aktovke! Kje, hudiča, so to zvedeli? (Od Predsednika se vrne Mojca.)

MOJCA: V desnem predalu je! (Mimo začudenih moških hiti k telefonu in začne vrteti številčnico.) Halo?... Jaz sem... V desnem predalu pisalne mize je!... Ja! Poglej!... Čakamo. (Moški se ji pridružijo pri telefonu.)

ŠTEFAN: Kaj je v desnem predalu?

MOJCA: V desnem predalu je! Aktovka!

ŠTEFAN: Kako veš?

MOJCA: Napisal mi je! (Pomoli Štefanu listek pod nos.)

ŠTEFAN: Kdaj?

MOJCA: Ko ste šli vi na telefon. Nesla sem mu listek z vprašanjem »Kam ste odložili aktovko?«, on pa je odpisal »V desni predal pisalne mize.«

ŠTEFAN: Take stvari se ne sprašujejo Predsednika!

MOJCA: Koga pa naj?!

- ŠTEFAN: Mislim, da so te stvari dovolj transparentne. Ve se, kdo je šef kabineta.
- MOJCA: Ja, ampak ... *(Hostnik jo opozarja s kazalcem pred usti)* Halo? ... Je? ... Fino! Ti dam gospoda Štefana. *(Pomoli Štefanu slušalko.)* Irena je.
- ŠTEFAN: Halo? ... Jo imaš? ... Končno! Pa pred nosom si jo imela! ... Enostavno! Vprašali smo Predsednika ... *(Medtem v ozadju novinarka že govori s Predsednikom, ki ga osvetljujejo žarometi.)* Nisi pogledala v predal, ker je tako majhen ... Se nikoli je ni dal v predal? ... Dobra šola! ... Takoj pride! *(Proti Toniju)* Šibaj po aktovko! *(Toni odhaja iz prostora.)* ... Vem, vem, da imaš veliko dela ... Pozabi! Kar je bilo, je bilo. Glavno, da je zadeva konsolidirana. Gledati moramo naprej! ... Ja, ja ... *(Še govori po telefonu.)*
- HOSTNIK: *(Sname svoj plašč z obešalnika in se odpravi za Tonijem.)* Zgnusen odhajam! *(Sliši ga le Mojca, ki ji Hostnik pomaha. Zavesa. Ko se zavesa zopet dvigne, pridejo na oder še preostali igralci, Predsednik z aktovko.)*

KONEC